

نقش شرکت نفت انگلیس در مسائل داخلی ایران

۲۶ آبان ۱۴۰۳ ساعت ۱۱:۰۴

شرکت نفت انگلیس و ایران به صورتی آشکار در مسائل ایران دخالت می‌کرد و رقابت کمپانی‌های رقیب با آن، مسئله را بسیار بحرانی‌تر می‌نمود.

کمپانی نفت انگلیس تنها یک شرکت نفتی نبود؛ این شرکت در کنار منافع سرشاری که از غارت اموال نفتی به دست می‌آورد، در بسیاری از امور داخلی کشور از جمله مسائل سیاسی نیز نقش مستقیم داشت. در بسیاری از موارد فعالیت‌های کمپانی باعث بحرانی شدن امور داخلی کشور می‌شد:

«شرکت نفت انگلیس و ایران به صورتی آشکار در مسائل ایران دخالت می‌کرد و رقابت کمپانی‌های رقیب با آن، مسئله را بسیار بحرانی‌تر می‌نمود. وقتی شوستر، مازور استوکس را به عنوان فرمانده ژاندارمری برگزید، چارلز گرینوی از مدیران شرکت نفت انگلیس و ایران به دیدار نورمن که از مسئولین عالی رتبه وزارت خارجه بود رفت و اعلام داشت این اقدام مغایر مصالح بریتانیاست. او از ارتباط استوکس با افراطی‌ترین محافل مشروطه‌خواه ایران شاهد مثال آورد و اینکه او در جلسات انجمن‌های آنان شرکت می‌کند: «او تقریباً همان قدر که ضدروسی است، ضدانگلیسی است و از هر فرصتی برای تقبیح و تخطئه سیاست انگلیس در ایران بهره می‌گیرد، به خصوص در مورد مشکلاتی که بر سر راه وام گرفتن ایران قرار داده است. پس در سمت جدید خود برای آسیب رساندن به موقع بریتانیای کبیر و نشر عقاید خود در میان ایرانیان هر گونه فرصتی خواهد داشت.» بدیهی است منظور گرینوی این بود که استوکس با محافلی مرتبط است که اینان هم به نوبه خود با محافلی دیگر در خارج ایران ارتباط دارند و این ارتباطات در درازمدت به زیان مصالح بریتانیاست. این گروه‌های خارجی شرکت‌های نفتی و مالی یهودی و فراملیتی بودند که به ارتباطات آنان با گروه‌های تندروی مشروطه به ویژه دمکرات‌ها و گروه‌هایی که با دمکرات‌ها مرتبط بودند فقط به فکر منافع و سود آنی خود بودند و به مصالح ملی انگلستان هم چندان پای بند نبودند.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، صص ۵۹۶-۵۹۷

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49897/نقش-شرکت-نفت-انگلیس-در-مسائل-داخلی-ایران>